

ת"פ 6788/06/16 - מדינת ישראל נגד ע ב

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 6788-06-16 מדינת ישראל נ' ב

בפני כבוד השופט עמי קובו
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ע ב

הנאשמת

ב"כ המאשימה: עו"ד מיכאל סטופ

ב"כ הנאשמת: עוה"ד אבי חימי ומשה וייס

גזר דין

רקע

1. הנאשמת הורשעה בהתאם להודאתה בעובדות כתב האישום המתוקן בעבירות כדלקמן:
א. **"יבוא סם מסוכן בצוותא"**, לפי סעיף 13 ביחד עם סעיף 19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג - 1973 ביחד עם סעיף 29 לחוק.
ב. **"קשירת קשר לביצוע פשע"**, לפי סעיף 499(א) בחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**החוק**").
2. על-פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, הנאשמת הייתה בת זוג של שי (להלן: "**שי**"). הנאשמת קשרה קשר עם מוטי אזולאי (להלן: "**מוטי**") ואחרים, במסגרתו תשלח לכתובתה של הנאשמת חבילה המכילה סמים מסוכנים שיגיעו מהולנד. במהלך חודש מרץ 2016 פנה מוטי לשי וביקש שחבילה המכילה סמים מסוכנים שתגיע בדואר מהולנד תשלח אליו לכתובתו, **הנאשמת שהייתה עדה לשיחה מסרה את כתובתה כיעד למשלוח החבילה**. עובר ליום 23.4.16, **נשלחה ארצה מהולנד חבילה ארוזה ובתוכה 5 מעילים שבחלקם הוסלק בשרוולים סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל נטו של 2.565 ק"ג. החבילה מוענה לכתובתה של הנאשמת ונשלחה על שמה**. בתאריך 8.5.16 הונפקה הודעת דואר רשום על שם הנאשמת. בתאריך 9.5.16 הגיעה **הנאשמת לסניף הדואר, הציגה את שובר הדואר הרשום ודרשה את החבילה**. כאשר נאמר לה כי החבילה טרם הגיעה, הביעה חוסר שביעות רצון על כך, כעסה וביקשה לשוחח עם מנהלת הסניף. הנאשמת שבה אל הסניף בשעה 13:00 סמוך לשעת הסגירה של הסניף ודרשה שוב את החבילה ונמסר לה שהחבילה טרם הגיעה. בתאריך 10.5.16 הגיעה הנאשמת שוב לסניף הדואר, **הציגה את השובר הזדהותה וקיבלה את החבילה**. כל זאת כאשר שי משוחח עמה בטלפון הנייד מתעדכן במתרחש, מזהיר אותה מפני הימצאות של שוטרים ומנחה אותה כיצד לפעול וכיצד להגיב אם תיעצר. בהתאם להנחיית שי הייתה אמורה הנאשמת להעביר את החבילה לדירה של אחר. בסמוך לאחר קבלת החבילה נעצרה הנאשמת

ביציאה מסניף הדואר.

3. בהחלטה שניתנה טרם הודאתה הנאשמת בעובדות כתב האישום, בתום שמיעת העדויות בתיק זה ולאחר שמיעת סיכומי הצדדים, נקבעו על ידי הדברים הבאים: "ראשית, הנאשמת לא הייתה מודעת בפועל לסוג הסם ולכמותו, אם כי מדובר בעצימת עיניים. שנית, הנאשמת לא קיבלה כסף ואין ראייה לכך שהייתה אמורה לקבל כסף כתוצאה מביצוע המעשים. שלישית, הנאשמת פעלה במטרה לסייע לשי וזאת לאור הקשר הרומנטי ביניהם, כפי שעולה מכתב האישום".
4. הצדדים הגיעו להסדר דיוני, לפיו הנאשמת הודתה והורשעה בכתב האישום המתוקן ונשלחה לקבלת תסקיר שירות מבחן.

תסקיר שירות המבחן

5. על פי תסקיר שירות המבחן, הנאשמת כבת 21, רווקה המתגוררת בבית משפחתה ועובדת מזה שלושה חודשים כמטפלת במעון. סיימה 12 שנות לימוד ובעלת תעודת בגרות מלאה, לא גויסה לצה"ל בשל מחלה תורשתית שבה היא לוקה. לאחר סיום לימודיה עבדה במשך שנתיים במאפייה, שם הכירה את שותפה לעבירה, ולאחר מכן כקופאית במסעדה. מסרה כי גדלה במשפחה שסיפקה מענה למכלול צרכיה הרגשיים והחומריים וניכר כי בני משפחתה מהווים עבורה מערכת תמיכה משמעותית. הנאשמת נעדרת עבר פלילי.

בהתייחסותה לכתב האישום קיבלה אחריות מלאה על ביצוע העבירות. שיתפה כי ברקע לביצוע, מערכת יחסית אינטימית שניהלה במשך כשנתיים עם גבר נשוי כבן 33 ולאחר כשנה וחצי של קשר עמו גילתה כי הוא נוהג לצרוך סמים. בתקופת ביצוע העבירות, הוא ביקש ממנה לסייע לו לייבא סמים, בכך שחבילה המכילה סמים תישלח לכתובת ביתה, והיא ביטאה הסכמתה ופעלה כמתואר בכתב האישום.

שירות המבחן התרשם כי הנאשמת מבטאת בוושה ונבוכה מהתנהלותה בעבירות, כאשר לדבריה, בתקופת ביצוע העבירות פיתחה תלות רגשית בקשר הזוגי, במסגרתו התנהלה מתוך רציני וצורך בחיזוקים, זאת לצד חווית ניצול וחוסר הדדיות מולו. מסרה כי החלה להשתמש בסמים מסוג MDMA במסגרת הקשר האינטימי שניהלה עד למעצרה בחודש מאי 2016. בתחילה צרכה את הסם בתדירות נמוכה ובקשר עם כאבים שמהם סבלה בשל מחלתה, אולם כעבור תקופה קצרה הפך השימוש ליומיומי. בבדיקות שתן שמסרה לא נמצאו שרידי סם.

במסגרת פיקוח מעצרה, אשר נמשך שנה, השתלבה הנאשמת בחודש אוקטובר 2016 בתכנית "המנטורינג" - צעירות למען צעירות, וסיימה את התוכנית בהצלחה ביום 13.6.17. במהלך השתתפותה בתוכנית, אותרה על ידי גורמי הטיפול כבעלת יכולות גבוהות והיא כיום עובדת בשכר בתוכנית כמנטורית אשר מנחה קבוצה של צעירות בשיתוף עם עובדת סוציאלית ומשמשת אופן קשבת ודמות תומכת עבורן לאורך תקופת השתתפותה בתכנית. עוד עולה כי הנאשמת הגיעה לכל המפגשים בתכנית ללא יוצא מן הכלל, היא יצרה קשרים קרובים עם צעירות אחרות בתוכנית, גילתה אמפטיה ורגישות לצעירות ששיתפו מחוויות חייהן, לקחה חלק פעיל במרחבי התוכנית השונים והייתה משתתפת דומיננטית, ייחודית ומרגשת. היא שיתפה בחוויות חייה, כולל בנוגע למערכת היחסים אשר ברקע למצבה המשפטי. היא בדקה לעומק דפוסי התנהגות ובחירות שעשתה בחייה, והדגישה את המאמצים שאותם עושה לשיפור מצבה ולשיקום דמויה ובטחונה העצמי. עוד עולה כי מהתכנים בהם שיתפה עלתה התרשמות כי היא ביצעה את העבירה מתוך תלות כפולה, הן בבן הזוג עמו הייתה בקשר פתולוגי והן בסם, אלה עמדו בבסיס התנהגותה. עוד עולה מהתכנים בתוכנית כי הקשר הפתולוגי שניהלה אשר נשמר בסוד מפני סביבתה, השפיע על התנהלותה בכל מישורי החיים. במהלך שנת ההכשרה, השתלבה הנאשמת בסטאז'

"בבית חם לנערות". היא הגיע לשם מדי שבוע (בנוסף ליום ההכשרה), יצרה קשרים קרובים עם הנערות והייתה דמות משמעותית עבורן. בשל התרשמות מכוחותיה ויכולותיה של הנאשמת ומהנכונות שלה לסייע לבנות אחרות, הצטרפה הנאשמת כמנטורית בשכר לצוות התוכנית. כיום, היא מנחה קבוצה בתוכנית ההכשרה, יחד עם אשת מקצוע. הנאשמת מתפקדת כמנטורית רצינית, אחראית ומשקיעה. היא מהווה השראה עבור הצעירות הלומדות בתוכנית וכן משתתפת בקבוצת הדרכה הכוללת נשות מקצוע ומנטוריות. ההתרשמות הינה כי לנאשמת מוטיבציה ורצון להמשיך ולנתב את מסלול חייה כצעירה נורמטיבית ומתפקדת. בנוסף להשתלבות בתוכנית המנטורינג הגיעה הנאשמת לשיחות בשירות המבחן לכל אורך תקופת הפיקוח. בשיחות אלו בלטה מצוקתה הנפשית סביב התפקודות מהקשר הבעייתי שניהלה והשלכותיו על מצבה כיום. בפגישות אלה הנאשמת גילתה יכולת התבוננות עצמית בוגרת ומעמיקה, תוך מודעות עצמית גבוהה לקשייה הרגשיים. שירות המבחן לא התרשם מבעיה התמכרותית ונראה כי השימוש בסמים היה סביב מערכת היחסים שניהלה. כיום מקיימת קשר זוגי משמעותי חדש ומיטיב, ומסוגלת במסגרתו לראות את צרכיה ולנהוג באופן אסרטיבי. הנאשמת ביטאה נכונות להמשיך את הקשר עם תוכנית המנטורינג בשנת הלימודים הבאה.

שירות המבחן הבהיר כי הנאשמת שיתפה פעולה באופן מלא. שירות המבחן התרשם כי הנאשמת הינה צעירה אינטליגנטית, בעלת יכולות וכישורים גבוהים ובעלת מערכת ערכים נורמטיבית, לצד דימוי עצמי נמוך. עוד התרשם שירות המבחן כי היא פעלה מתוך היעדר בשלות רגשית ואישיותית כאשר פיתחה תלות רגשית במסגרת מערכת יחסים מורכבת ובלתי הדדית עם גבר מבוגר ממנה. שירות המבחן לא התרשם מקיומם של דפוסים עבריינים והתמכרותיים. שירות המבחן העריך כי לאור קשייה הרגשיים של הנאשמת היא טרם מיצתה את ההליך השיקומי ועל כן המליץ על הטלת צו מבחן למשך שנה. שירות סבר כי על אף חומרת העבירות המיוחסות לה, ענישה מחמירה תחבל בתפקודה התקין והנורמטיבי של הנאשמת והמליץ על הטלת צו של"צ. עוד המליץ שירות המבחן להימנע מהרשעת הנאשמת זאת לאור גילה הצעיר וההליך השיקומי המשמעותי ויוצא הדופן שהיא עוברת וכן כדי שלא לפגוע בשאיפותיה ללימודים אקדמיים בעתיד.

ראיות לעונש

6. מטעם הנאשמת העידה פרופ' מרים גולן, שהינה מרצה לעבודה סוציאלית באוניברסיטת תל אביב, ומנהלת תוכנית המנטורינג. פרופ' גולן העידה כי היא מכירה את הנאשמת מזה שנתיים. תיארה את התהליך הטיפולי שאותו עברה הנאשמת במסגרת התוכנית והבהירה כי היא מעוניינת שהנאשמת תמשיך כאחת מאנשי הסגל בתוכנית. כן הבהירה כי לדעתה שהות במאסר יכולה להיות הרסנית עבור הנאשמת. כמו כן מסרה כי תבנה לנאשמת תכנית מסודרת של מספר ימים בשבוע שבהם היא תהיה מועסקת מעבר לעבודתה הרגילה.
7. עוד העידה מטעם הנאשמת הגב' דנה קירשנבאום שעובדת בתוכנית המנטורינג כבר כמה שנים, ובמסגרתה הכירה את הנאשמת. מסרה כי הנאשמת לא החסירה אף מפגש מאז החל ההליך, שזהו דבר נדיר. שיתפה בתהליך ובהתפתחות של הנאשמת. רואה בנאשמת קולגה, היא יושבת עמה בשיבות צוות. הייתה רוצה לראות אותה ממשיכה הלאה בתהליך.
8. עוד העידה מטעם הנאשמת הגב' חנה מנדלסון, עו"ס מנחה קבוצות בתוכנית המנטורינג. העדה מנחה עם הנאשמת קבוצה מאז תחילת שנת הלימודים. תיארה את פועלה של הנאשמת ומסרה כי היא עושה נפלאות בקבוצה שאותה היא מנחה.
9. בנוסף העיד מר א ב, אביה של הנאשמת, אשר מסר כי כאשר נעצרה הנאשמת חרב עליהם

עולמם. מדובר בילדה שלא היה חסר לה דבר. כאשר היא נעצרה מצבה היה קשה, היא ירדה במשקל ושקלה 34 ק"ג. הוא עזב את עבודתו ונשאר להיות עמה בבית כמפקח. כיום הם מעורבים יותר בחייה של הנאשמת. מבקש להתחשב במצבה הבריאותי ולהימנע משליחתה למאסר.

10. כמו כן הוגש נע/1 - אסופת מסמכים רפואיים המתארים את מצבה הבריאותי של הנאשמת ואת מחלתה, וכן את הגורמים להחמרתה שהינם בעיקר זיהומים, טראומה, עקה נפשית ועוד.

טיעוני הצדדים

11. לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד מיכאל סטופ, הנאשמת צעירה כבת 20, נעדרת עבר פלילי, הורשעה על פי הודאתה בכתב אישום מתוקן בעבירות של ייבוא סמים וקשירת קשר, זאת לאחר הליך הוכחות שהתקיים כמעט עד סופו. הנאשמת הייתה מעורבת בייבוא של 2.5 ק"ג קוקאין. מדובר בעבירת סמים ברף הגבוה, לא בכדי העונש בצידה הינו של 20 שנות מאסר. כמות הסם אף היא גדולה ואין ספק כי היו מעורבים בעבירה סכומי כסף גדולים גם אם הם לא הגיעו לידיה של הנאשמת. נכון הדבר שהנאשמת אינה 'הרוח החיה' והיא אף האחרונה במדרג כתב האישום, אך לא ניתן לומר כי היא אינה חלק מהמעגל הפנימי של העבירה. הנאשמת מסרה את כתובתה והגיעה בעצמה לדואר כדי לקחת את החבילה ועל כן יש לה תרומה משמעותית לביצוע העבירה. על אף שנקבע כי מדובר בעצימת עיניים, והיא לא ידעה באיזו כמות סם מדובר, לא ניתן להתעלם מהכמות הגדולה של הסם. הנסיבות שהובילו את הנאשמת לביצוע העבירה היו רגשותיה לשי ולא על רקע התמכרות לסמים, על כך גם ההגנה אינה חולקת. שי נידון ל-4 שנות מאסר, עונש שעליו אמר בית המשפט שאינו מחמיר ותוך התחשבות במצבו הבריאותי והכלכלי. עונש זה צריך להוות קריאת כיוון בעניינה של הנאשמת. עונשה לא צריך להיות 4 שנים ואף לא קרוב לכך, אך גם לא צריך להיות מאסר בעבודות שירות. ייבוא של 2.5 ק"ג סמים מחייב מתחם ענישה של מאסר בפועל וגם ענישה סופית של מאסר. המתחם צריך להתחיל משנתיים מאסר עד לחמש שנות מאסר לצד מאסר על תנאי וקנס. בתסקיר מדובר על תלות כפולה שהיא בין היתר גם בסם. לעומת זאת המסקנה של שירות המבחן היא שאין בעיה התמכרותית ובפועל הנאשמת לא עברה שום הליך טיפולי בתחום הסמים. על אף ההליך הטיפולי שעברה, לא נראה שהנאשמת עברה הליך טיפולי משמעותי בתחום העבירות שביצעה. כאשר לחריגה ממתחם העונש בשל שיקולי שיקום נשאלת השאלה עד כמה יש לחרוג, והאם יש לחרוג עד כדי עבודות שירות. לטעמה של המאשימה התשובה לכך היא שלילית. המאשימה סבורה כי אין מקום לסטות מהמתחם, אלא להתחשב בהליך שעשתה הנאשמת בתוך המתחם. ואולם, גם אם תהיה סטייה ממתחם העונש עדיין יש להטיל על הנאשמת מאסר בפועל. עונשה של הנאשמת צריך להיקבע בשליש הנמוך של המתחם. לפיכך עתר ב"כ המאשימה להשית על הנאשמת 30 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי וקנס.

12. לטענת ב"כ הנאשמת, עו"ד אבי חימי ומשה וייס, אין חולק כי מעשה הנאשמת הינו בלתי ראוי. עם זאת יש פער עצום בין העבירה החמורה לבין מאפייני אישיותה של הנאשמת בכל מהלך חייה. את הפער הזה מילא שי שגרר את הנאשמת מלהיות נערה צעירה ונורמטיבית, המתנדבת במשטרה ובתנועת נוער לנערה אשר משתמשת בסמים ונגררת לייבוא סמים. שי ניצל את הנאשמת והפך אותה לתלותית בו. מתחם העונש שהוצג על ידי המאשימה הינו מחמיר. יש לתת משקל לחלקה של הנאשמת שהינו קטן, למידת השפעה של האחר שהינה רבה, ולנסיבות שהובילו אותה לבצע את המעשים שאין נסיבות עברייניות קלסיות או כלכליות. הנאשמת לא קיבלה כסף ואין ראייה שהייתה אמורה לקבל כסף. יש לתת משקל לגילה של הנאשמת שהייתה מעט מעל גיל 18 ולא הבינה את חומרת המעשה.

הנאשמת לא הייתה מודעת לסוג הסם ולכמותו. כל אלו צריכים להוביל למתחם שהרף הנמוך שלו הוא עבודות שירות. ללא קשר לקביעת המתחם, עותרת ההגנה לסטייה ממנו משיקולי שיקום. הנאשמת הייתה תלמידת תיכון, ילדה טובה, שלא גויסה לצה"ל בעקבות מחלה קשה בה היא לוקה. מרבית חבריה התגייסו לצה"ל, והיא נותרה ביישוב מגוריה והחלה לעבוד. קשר סודי שהתחיל בינה לבין שי, אדם נשוי, אב לילדים, הלך והעמיק. ההסתרה הזו הובילה אותה למקום שבו היא עומדת כיום. מאז ששחררה מהמעצר היא השכילה לנצל את ההליך המשפטי לשיקום והיא נרתמת כל כולה לשיקום. במסגרת פיקוח מעצר של שנה היא השתלבה בתוכנית המנטורינג, היא סיימה את התוכנית והצטרפה לצוות ומנחה קבוצות ביחד עם עובדת סוציאלית, ויש כוונה להמשיך ולשלב אותה בסגל. ההגנה אינה עותרת לאי הרשעה או של"צ, אלא רק לכך שהנאשמת תוכל להמשיך את חייה ולסייע לנערות נוספות. הנאשמת הייתה בקשר אינטנסיבי עם קצינת המבחן, נתנה בדיקות שתן, השתתפה בשיחות פרטניות, יש לה מסגרת תומכת בכל המובנים ומשפחה טובה. התסקיר שלה הוא יוצא דופן, השיקום שלה מרשים ולכן קיימת הצדקה לחריגה מהמתחם. היום הנאשמת שוקלת 37 ק"ג, המחלה שלה אינה פשוטה וסביבת כליאה עשויה להחמיר את מצבה. לפיכך עתרו ב"כ הנאשמת להשית על הנאשמת עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות.

13. הנאשמת הביעה חרטה כנה ובושה על מעשיה וביקשה שתינתן לה הזדמנות לשקם את חייה.

דין - קביעת מתחם העונש ההולם

14. כתב האישום מתאר אירוע אחד, ומכאן שיש לקבוע בגינו **מתחם עונש הולם אחד**.
15. במקרה דנן, **הערך החברתי** אשר נפגע הינו הגנה על הציבור מפני הנזקים הנלווים לשימוש בסמים מסוכנים. נזקי הסמים כוללים נזקים ישירים למכורים לסמים, אשר פעמים רבות נופלים כנטל על החברה, ונזקים עקיפים הנגרמים כתוצאה מביצוע עבירות על ידי המכורים לסמים כדי לממן את רכישתם.
16. בחינת **מידת הפגיעה בערך המוגן** מובילה למסקנה כי הפגיעה בערך המוגן הינה ברף גבוה נוכח הסם מסוג קוקאין שהינו מן הקשים שבסמים, והכמות הרבה של למעלה מ- 2.5 קילוגרם שהנאשמת ייבאה ארצה.
17. בכל הנוגע להשפעותיו הקשות של הסם מסוג קוקאין, קבע כב' השופט נ' הנדל בע"פ 972/11 **מדינת ישראל נ' יונה** (4.7.12) (פסקה 4) את הדברים הבאים:
- "הקוקאין נחשב, ולא בכדי, לסם קשה. זאת הן בשל השפעותיו על גוף האדם, והן בשל פוטנציאל ההתמכרות הגבוה שטמון בו. על פי רוב, לאחר נטילת הסם חווה המשתמש תחושה חזקה של אופוריה. לאחר האופוריה מגיעה ההתרסקות, שמתאפיינת בתשישות, שינה, דיכאון ממושך - וצורך עז להשיג מנת סם נוספת. נמצא גם שהמוח מסתגל במהירות לאפקט האופוריה, וכתוצאה מכך המשתמש צורך כמויות הולכות וגדלות מהסם. הגדלת מנת הסם מעצימה את הפגיעה שנגרמת למשתמש ובכלל זאת פרנויה, פאניקה ושיבוש בפעילות החשמלית של הלב עד כדי פוטנציאל להתקף או לדום לב... הפגיעה ביחיד חוזרת חלילה לפגיעה בחברה. השימוש בסם מסוג קוקאין יוצר צורך להמשיך ולהשתמש. כתוצאה מכך עליו לחפש מקורות כספיים למימון רכישת הסם, לאו דווקא בדרכים חוקיות, תוך שהוא חווה הידרדרות מתמדת בתפקוד הפיזי והקוגניטיבי שלו".

18. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 ט' לחוק), יש לתת את הדעת לנסיבות הבאות:

א. **התכנון שקדם לביצוע העבירה**; למעשה של הנאשמת קדם תכנון מוקדם. היא קשרה קשר עם אחרים לצורך יבוא הסם, ומסרה מבעוד מועד את כתובתה במטרה שהחבילה ובה הסמים תגיע אליה.

ב. **חלקה היחסי של הנאשמת בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשמת בביצוע העבירה**; חלקה היחסי של הנאשמת בביצוע העבירה אינו המרכזי והיא אינה הגורם הדומיננטי בביצוע העבירה, אלא חלקה הוא הנמוך במדרג המעורבים בפרשה. אין ספק כי הנאשמת לא הייתה מחוללת העבירות, לא יזמה אותן ואף לא הייתה עתידה להרוויח כסף מביצוען. חלקה של הנאשמת היה במסירת כתובתה, ולאחר מכן באיסוף חבילת הסמים מהדואר, מבלי שידעה באילו סמים או כמויות מדובר, וזאת כאשר הסכמתה נבעה מרצונה לסייע לשי ותוך שהיא נתונה להשפעתו של שי, עמו הייתה בקשר רומנטי תלתי. ניכר כי לשי, שהינו מבוגר מהנאשמת, ולנוכח מערכת היחסים ביניהם, הייתה השפעה רבה מאוד על הנאשמת, ומעשה בוצעו בהשפעתו ולמענו.

ג. **הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה**; אין ספק בדבר הנזק הרב שעלול היה להיגרם אילו היו מגיעים הסמים לידי סוחרי הסמים ומופצים לציבור, וזאת לנוכח סוג הסם וכמותו.

ד. **הסיבות שהביאו את הנאשמת לבצע את העבירה**; הנאשמת החלה בגיל 17 לנהל מערכת יחסים זוגית עם שי, גבר נשוי, אב לילדים שהינו מבוגר ממנה ביותר מעשור שנים. במסגרת מערכת היחסים החלה להשתמש בסמים, ואף פיתחה תלות רגשית בשי באופן שגרם לה לבצע עבורו דברים שונים. מתוך רצונה לסייע לשי ביצעה את המיוחס לה בכתב האישום.

19. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים במנעד רחב כמפורט להלן:

א. בע"פ 3449/11 סל נגד מדינת ישראל (12.9.12), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על-יסוד הודאתו בעבירות של קשירת קשר, יבוא והספקת סם ועבירות סמים נוספות. המערער קשר קשר עם אחרים לייבא סם בכמות גדולה מחו"ל באמצעות הדואר. אל המערער נשלחה חבילת דואר מפנמה שהכילה 7,106 גרם קוקאין. בנוסף, נתפסו 23.9 גרם של סם מסוג חשיש בחיפוש שנערך בביתו. שירות המבחן המליץ להטיל עליו עונש מאסר בעבודות שירות לאור התרשמותם כי אינו מונע ממחשבה עבריינית. על הנאשם, שהיה ללא עבר פלילי, נגזר **עונש של 48 חודשי מאסר בפועל**.

ב. בע"פ 3022/15 גרינשפן נ' מדינת ישראל (7.11.16), התקבל ערעורו של נאשם אשר הורשע בעבירות של יבוא סם מסוכן, החזקת סם שלא לצריכה עצמית, וקשירת קשר לביצוע פשע. הנאשם קשר קשר יחד עם אחר לייבא מפנמה לישראל סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל של 200.8 גרם באמצעות חברת שילוח אשר התקבלה בארץ על ידו. בית המשפט העליון הקל בעונשו של הנאשם כדי לעודדו להמשיך בדרך הטיפולית-שיקומית בה החל והשית עליו **4 שנות מאסר** (חלף 4.5 שנות מאסר).

ג. בע"פ 2518/16 יצחקי נגד מדינת ישראל (25.12.16), התקבל ערעורו של נאשם אשר

הורשע יחד עם אחר בעבירות של יבוא סם מסוכן וקשירת קשר. האחר ארגן משלוח של חבילה ובה 710 גרם של קוקאין נוזלי מברזיל לסניף דואר בארץ, כאשר הנאשם הוא שהגיע לסניף הדואר וקיבל את החבילה לידי. בית המשפט המחוזי קבע מתחם **ענישה שנע בין 3.5 ל- 5.5 שנות מאסר**. בית המשפט העליון התחשב בחלקו של הנאשם בפרשה, העדר עבר פלילי ופוטנציאל שיקומי גבוה והשית עליו **30 חודשי מאסר בפועל** (חלף 42 חודשי מאסר בפועל).

ד. בע"פ 9020/14 **מזרחי נ' מדינת ישראל** (9.7.15) נדחה ערעורה של נאשמת אשר הורשעה, לאחר ניהול הוכחות, בייבוא דרך נתב"ג של סם מסוג קוקאין במשקל של 421 גרם. טענת הכורח שהעלתה הנאשמת נדחתה. הנאשמת, ללא עבר פלילי, לוקה בנכות בשיעור של 100%. נדונה ל- **30 חודשי מאסר בפועל**.

ה. בע"פ 6533/16 **פלונית נגד מדינת ישראל** (23.11.16), נדחה ערעורה של נאשמת אשר הורשעה על פי הודאתה, בכתב אישום שייחס לה עבירות של קשירת קשר ויבוא (שתי עבירות). הנאשמת ואדם נוסף קשרו קשר לייבא קוקאין לארץ באמצעות שליחת חבילות בהן מוסלקים הסמים באמצעות הדואר. הנאשמת מסרה את שמה וכתובתה כדי שהחבילה תגיע לביתה. לביתה של הנאשמת הגיעה מעטפה שהכילה קוקאין במשקל לא ידוע, ובהמשך הגיעה לישראל חבילה נוספת ובה 389.23 גרם קוקאין. בנוסף מכרה בהזדמנויות ספורות כמויות קטנות של סמים מסוג חשיש וקוקאין. בית-המשפט המחוזי קבע **מתחם ענישה אחד שנע בין 25 - 45 חודשי מאסר**. הנאשמת, בת 41 שנים, לחובתה הרשעה אחת ובאותה עת עברה טיפולי פוריות, נידונה **לעונש מאסר בפועל בן 28 חודשים**.

ו. בת"פ (מח' מרכז- לוד) 376-10-16 **מ"י נ' אזרן** (1.2.18), הורשעה הנאשמת בעבירה של יבוא סם מסוכן. הנאשם 1 והנאשמת הם אח ואחות, אשר קשרו קשר עם אחר לייבא לישראל מבלגיה סם מסוג קוקאין במשקל כולל של כ- 951 גרם נטו. חבילת הסמים נשלחה לנאשמים בדואר, על שמה וכתובתה של הנאשמת. **הנאשם נידון ל- 40 חודשי מאסר בפועל. הנאשמת נידונה ל-22 חודשי מאסר**.

ז. בת"פ 16863-10-16 (מח' ת"א), **מדינת ישראל נ' דרינגט**, הורשעו הנאשמים בעבירה של יבוא סם. הנאשמים קשרו קשר ליבוא סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל של 1,376 גרם באמצעות שליחתו בדואר. הנאשם 2 בעל נסיבות חיים מורכבות וגילו הצעיר **נדון ל- 18 חודשי מאסר** ונאשם 4 בעל עבר פלילי בעבירות סמים **נדון ל-4 שנות מאסר**.

20. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 יג'), סבורני כי **מתחם העונש ההולם** הינו החל מ- **18 חודשי מאסר בפועל ועד ל- 48 חודשי מאסר בפועל**.

סטייה מהמתחם משיקולי שיקום

21. במקרה דנן, קיימת הצדקה לחריגה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום, באופן שיוטל על הנאשמת עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות לתקופה המרבית, לצד עונשים נלווים.

22. לאחרונה התייחס בית המשפט העליון בהרחבה לשאלה באילו מקרים יש לסטות ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום ולהימנע מהטלת עונש מאסר בפועל בע"פ 6637/17 **קרנדל נ' מדינת ישראל** (18.4.18). כך קבעה כב' השופטת דפנה ברק ארז בדעת הרוב:

"אכן, את סעיף 40ד(א) לחוק העונשין יש ליישם בזהירות. עם זאת, יש לתת לו משמעות מעשית. חשוב לשים לב כי המחוקק הקנה שיקול דעת רחב לבית המשפט ביישומו של הסעיף וכי נקודת המוצא בהפעלתו היא העדפתם של שיקולי שיקום... אכן, לא מתפוגגים מאליהם שיקולי ההלימה גם כאשר חלים שיקולי השיקום. אולם, יש להקפיד על כך שהבחירה בעונש לא תפגע באופן ממשי בסיכויי השיקום... התנאי שמציב סעיף 40ד(א) לחוק העונשין לחריגה ממתחם העונש ההולם הוא קיומו של הליך שיקום שהסתיים או "סיכוי של ממש [שהנאשם] ישתקם". על מנת לעמוד בתנאי זה על הנאשם להציג עובדות וראיות לסיכויי השיקום, להבדיל מטענות בעלמא... את התשתית העובדתית להוכחת סיכויי השיקום ניתן לגבש באמצעים ראייניים שונים, ובראשם התסקיר של שירות המבחן. באילו נסיבות יכיר בית המשפט בקיומו של סיכוי של ממש לשיקום באופן שיצדיק חריגה ממתחם העונש? עד כה לא ניתנה בפסיקה תשובה מחייבת וכוללת לשאלה זו, ומטבע הדברים יש להתחשב בכל מקרה על נסיבותיו... במקרים קודמים שבהם נדרש בית המשפט להעריך את סיכויי השיקום במסגרת סעיף 40ד לחוק העונשין הובאו בחשבון, בין היתר, השיקולים המרכזיים הבאים: המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה... חשוב להבהיר: אין מדובר ברשימה ממצה של שיקולים, והתקיימותו של שיקול זה או אחר אינה מצדיקה בהכרח חריגה ממתחם העונש משיקולי שיקום... עם זאת, ומבלי לקבוע מסמרות, ניתן לציין ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א). דברים אלה זוכים למשנה חיזוק מקום בו מדובר באדם צעיר נעדר עבר פלילי."

23. בפסיקה קיימים מקרים בהם סטו בתי המשפט ממתחם העונש ובכל זאת הטילו עונשי מאסר מאחורי סורג ובריה (ראו למשל: ע"פ 6720/16 **מדינת ישראל נ' פלוני** (7.3.17); ע"פ 4876/15 **פלוני נ' מדינת ישראל** (3.12.15); רע"פ 4795/11 **זאיד נ' מדינת ישראל** (27.6.11); רע"פ 262/14 **נאשף נ' מדינת ישראל** (22.1.14) וכן רע"פ 5354/12 **קובר נ' מדינת ישראל** (12.7.12)).

24. לצד זאת פעמים רבות בחרו בתי המשפט לסטות ממתחם העונש ההולם עד כדי הטלת עונש שירוצה בעבודות שירות (ראו למשל בע"פ 6637/17 **קרנדל נ' מדינת ישראל** (18.4.18) (קשירת קשר לפשע, סיוע לחטיפה, סיוע לתקיפה הגורמת חבלה של ממש ושיבוש הליכי משפט); בע"פ 779/15 **פלוני נ' מדינת ישראל** (12.4.15) (שוד באימי סכין); ע"פ 911/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (4.11.14) (התעללות בקטין או חסר ישע); ת"פ (מח' חי') 27277-01-15 **מדינת ישראל נ' קעדאן** (16.9.15) (עבירות בנשק); ת"פ (מח' ב"ש) 33495-12-13 **מדינת ישראל נ' דדשב** (30.3.15) (עבירות בנשק); ת"פ 7498-11-14 **מדינת ישראל נ' אלצראיעה** (30.3.17) (עבירות בנשק); ת"פ (מח' מרכז-לוד) 8833-01-14 **מדינת ישראל נ' אפלצ'יוק** (22.12.16) (עבירות שוד); ת"פ (מח' מרכז-לוד) 8761-01-14 **מדינת ישראל נ' פוגרבניאק** (26.4.17) (עבירות שוד); ת"פ (מח' י-ם) 23513-03-14 **מדינת ישראל נ' שצ'ינוב** (10.11.16)).

25. הנאשמת ילידת 1997, הייתה כבת 19 בעת ביצוע העבירה. סיימה 12 שנות לימוד ובעלת תעודת

בגרות מלאה, לא גויסה לצה"ל בשל מחלה תורשתית ממנה היא סובלת, נעדרת עבר פלילי. משהוחלט כי לא תוכל להתגייס לצבא, עבדה במשך שנתיים במאפייה, ולאחר מכן כקופאית במסעדה. באותה תקופה, הכירה הנאשמת את שי, שהינו גבר נשוי, אב לילדים המבוגר ממנה במעל עשור שנים, אשר ניהל עמה מערכת יחסים רומנטית תוך שהוא חושף אותה לשימוש בסמים. מערכת היחסים בין השניים, אשר נשמרה בסוד מבני משפחתה ומכריה של הנאשמת, הלכה והעמיקה והפכה לקשר פתולוגי שבמהלכו פיתחה הנאשמת תלות רגשית והתנהלה מתוך ריצוי וצורך בחיזוקים, זאת לצד ניצול וחוסר הדדיות. קשר זה, אשר כאמור נשמר בסוד מפני סביבתה, השפיע על התנהלותה בכל מישורי החיים. הנאשמת הסכימה להשתתף ביבוא הסמים בכך שחבילה המכילה סמים תישלח לכתובת ביתה, תוך שהיא פועלת מתוך היעדר בשלות רגשית ואישיותית ותחת התלות הרגשית שבמסגרת מערכת היחסים.

26. מאז ביצוע העבירה נרתמה הנאשמת באופן מוחלט לשיקום חייה. שיתפה פעולה באופן מלא עם שירות המבחן, הגיעה לכל המפגשים ועשתה כל הנדרש ממנה. הנאשמת הגיעה לשיחות בשירות המבחן לכל אורך תקופת הפיקוח (כשנה). בפגישות אלה הנאשמת גילתה יכולת התבוננות עצמית בוגרת ומעמיקה, תוך מודעות עצמית גבוהה לקשייה הרגשיים. שירות המבחן לא התרשם מבעיה התמכרותית ונראה כי השימוש בסמים היה סביב מערכת היחסים הבעייתית שניהלה עם שי. שירות המבחן התרשם כי הנאשמת הינה צעירה אינטליגנטית, בעלת יכולות וכישורים גבוהים ובעלת מערכת ערכים נורמטיבית. עוד התרשם שירות המבחן כי היא פעלה מתוך היעדר בשלות רגשית ואישיותית כאשר פיתחה תלות רגשית במסגרת מערכת יחסים מורכבת ובלתי הדדית עם גבר מבוגר ממנה. שירות המבחן לא התרשם מקיומם של דפוסים עברייניים והתמכרותיים.

27. יתר על-כן, הנאשמת השתלבה בתכנית "המנטורינג" - צעירות למען צעירות, באוניברסיטת תל אביב, וסיימה את התוכנית בהצלחה. עוד עולה כי הנאשמת הגיעה לכל המפגשים בתכנית ללא יוצא מן הכלל, היא יצרה קשרים קרובים עם צעירות אחרות בתוכנית, גילתה אמפטיה ורגישות לצעירות ששיתפו מחוויות חייהן, לקחה חלק פעיל במרחבי התוכנית השונים והייתה משתתפת דומיננטית. היא שיתפה בחוויות חייה, בדקה לעומק דפוסי התנהגות ובחירות שעשתה בחייה, וביצעה מאמצים לשיפור מצבה ולשיקום דמויה ובטחונה העצמי.

28. במהלך שנת ההכשרה, השתלבה הנאשמת בסטאז' "בבית חם לנערות". היא הגיעה לשם מדי שבוע (בנוסף ליום ההכשרה), יצרה קשרים קרובים עם הנערות והייתה דמות משמעותית עבורן. בשל התרשמות מכוחותיה ויכולותיה של הנאשמת ומהנכונות שלה לסייע לבנות אחרות, הצטרפה הנאשמת כמנטורית בשכר לצוות התוכנית. כיום, היא מנחה קבוצה בתוכנית ההכשרה, יחד עם אשת מקצוע. הנאשמת מתפקדת כמנטורית רצינית, אחראית ומשקיעה. היא מהווה השראה עבור הצעירות הלומדות בתוכנית וכן משתתפת בקבוצת הדרכה הכוללת נשות מקצוע ומנטוריות. ההתרשמות של גורמי הטיפול הינה כי לנאשמת מוטיבציה ורצון להמשיך ולנתב את מסלול חייה כצעירה נורמטיבית ומתפקדת.

ואכן, לא בכל תיק מתייצבות בבית המשפט עדות אופי כפי שהתייצבו בתיק זה: פרופ' לעבודה סוציאלית באוניברסיטת תל אביב, אשר ייזמה את תכנית המנטורינג ומנהלת אותה; עובדת סוציאלית ומנחת קבוצות בתכנית המנטורינג, ועובדת נוספת בתכנית המנטורינג. נראה כי התגייסות זו של שלוש העדות הללו למענה של הנאשמת, מהווה כשלעצמה אינדיקציה לשיקום המשמעותי שעברה הנאשמת.

29. כיום מקיימת הנאשמת קשר זוגי משמעותי חדש ומיטיב, ומסוגלת במסגרתו לראות את צרכיה ולנהוג באופן אסרטיבי. הנאשמת ביטאה נכונות להמשיך את הקשר עם תכנית המנטורינג בשנת

הלימודים הבאה. מתוך הדברים שנאמרו על ידי עדות האופי ובפרט על ידי פרופ' מרים גולן, מנהלת התכנית, עולה כי התהליך הטיפולי שאותו עברה הנאשמת במסגרת התוכנית הינו יוצא דופן בהצלחתו וכי פרופ' גולן אף מעוניינת שהנאשמת תמשיך בתוכנית בשנה הקרובה כאחת מאנשי הסגל במסגרת תכנית עבודה מסודרת שתבנה לה לצד עבודתה היומיומית של הנאשמת.

30. נתתי דעתי לחומרתה של העבירה ולשיקולי ההלימה, ואולם סבורני כי במקרה דנן הנאשמת עברה כברת דרך שיקומית יוצאת דופן, וקיים סיכוי גבוה מאוד (ובוודאי סיכוי של ממש כלשון החוק) שהנאשמת תשתקם. לעומת זאת, קיים סיכון גבוה כי שליחתה לריצוי עונש מאחורי סורג ובריה תסכל את ההליך השיקומי או תפגע בו באופן משמעותי.

31. תסקיר שירות המבחן, העדויות שנשמעו בעניינה של הנאשמת, וכן התרשמותי מהנאשמת עצמה, מלמדים כולם על כך שהנאשמת עושה מאמצים כנים לשוב למסלול חיים נורמטיבי, ויש לעודד אותה בהמשך מסלול החיים הנורמטיבי באמצעות הימנעות מהטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריה. סבורני כי הטלת עונש מאסר בכליאה תחטא לשיקול השיקום ועלולה לגרום ליותר נזק מתועלת לחברה. הצלחת ההליך השיקומי של הנאשמת מהווה אינטרס של החברה בכללותה ולא רק של הנאשמת.

32. סבורני כי מסקנה זו עולה בקנה גם עם הדברים שנכתבו בדו"ח צוות התביעה לבחינת יישום דו"ח דורנר (דו"ח הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים) מיום 7.6.18, שם נקבע בין היתר כי במקום בו שיקולי ההלימה ואיון המסוכנות אינם מחייבים מאסר או מעצר בין כותלי הכלא, וכשניתן לשלב את הנאשם בהליך שיקומי ממשי המותאם לצרכיו, מחוץ לכותלי הכלא, כי אז יש להעדיף את ההליך השיקומי על פני מעצר או מאסר. כמו כן נקבע בדו"ח כי **"במקרים בהם העונש ההולם למעשה העבירה הוא מאסר קצר, תשקול התביעה מתן משקל נכבד יותר להמלצת שירות המבחן והעדפת שיקולי שיקומו של נאשם, ככל שאין אינטרסים נוגדים אחרים"**.

33. סבורני כי המקרה דנן, נכנס בגדרי השיקולים המפורטים לעיל כמקרה הראוי לסטייה ממתחם העונש והעדפת עונש מאסר בעבודות שירות על פני מאסר מאחורי סורג ובריה.

גזירת העונש המתאים לנאשמת

34. בגזירת העונש המתאים לנאשמת יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40 יא'). במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לכך שהנאשמת הינה צעירה, ילידת 1997, אשר מתמודדת עם בעיות רפואיות משמעותיות, ונעדרת עבר פלילי. אין כל ספק כי כל עונש מאסר בפועל בכליאה ממש יפגע בה ובאפשרויות העומדות בפניה בעתיד. הנאשמת הודתה במיוחס לה, נטלה אחריות מלאה על מעשיה והביעה חרטה כנה. כמו כן, כאמור לעיל, נרתמה הנאשמת להליך טיפולי ושיקומי משמעותי וכיום במסגרת הליך זה מסייעת לנערות אחרות הנמצאות במצבי סיכון. הנאשמת ניהלה את ההליך כמעט עד תומו, ואולם לבסוף תוקן כתב האישום, בחלקו, לאור הדברים שעלו תוך כדי ניהול המשפט.

35. עוד יש לתת את הדעת לשיקול **הרתעת היחיד** בגדרו של המתחם, וזאת בשים לב להתרשמות שירות המבחן כי בשלב זה עדיין סובלת הנאשמת מקשיים רגשיים וכי התהליך הטיפולי טרם בא אל סופו.

36. בשולי הדברים יצוין, כי לא שוכנעתי שיש מקום לגזור את עונשה של הנאשמת בהתייחס לעונש

שנגזר על שי, וזאת לאור ההבדלים המשמעותיים ביניהם, הן בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה וחלקו היחסי של כל אחד מהם במעשים, הן בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, והן בפן השיקומי.

37. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי יש לגזור על הנאשמת עונש מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות לתקופה המרבית לצד עונשים נוספים, וזאת לצד קנס כספי משמעותי, אשר יהווה רכיב ענישה נוסף, קונקרטי ומרתיע, תוך התחשבות במצבה הכלכלי.

סוף דבר

38. אשר על-כן, הנני גוזר על הנאשמת את העונשים הבאים:

א. **6 חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בעבודות שירות.** עבודות השירות תבוצענה על פי חו"ד הממונה על עבודות השירות. תחילת מועד עבודות השירות ביום 5.8.18.

ב. 10 חודשי מאסר על תנאי, לבל תעבור הנאשמת במשך שלוש שנים מהיום כל עבירת סמים מסוג פשע.

ג. קנס כספי בסך של 25,000 ₪ או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, שהראשון שבהם ביום 1.9.18. לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי.

ד. צו מבחן למשך שנה.

מובהר בזאת לנאשמת כי אם לא תעמוד בתנאי הצו, ניתן יהיה להפקיעו ולגזור את דינה מחדש.

מזכירות בית המשפט תמציא העתק גזר דין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, א' תמוז תשע"ח, 14 יוני 2018, בנוכחות הצדדים.